
DI Ridemærke

Tvistur 2008

Oversigt

- Sygdomsforebyggelse (teori-del)
  - Den raske hest (praktisk-del)
  - Sygdomme (teori-del)
  - Hvad gør jeg (teori-del)
-

Vaccinationer

- Vac. mod hesteinfluenza og Tetanus
  - Føl: basisvaccination ved 6 mdrs alderen
  - 2 vac. med 21-91 dages interval
  - Revac. 1 x årligt

  - Hopper: 2-3 mdr. før foling
-

Vaccinationer

Influenza:

- virusinfektion (parainfluenza)
- smitsom
- kræves vac ved start til stævne

■ Tetanus (Stivkrampe)

- bakterie (Cl. Tetanus)
  - infektion ses ofte ved dybe sår
  - svær at behandle
-

Tandpleje

- Tandspidser
    - svær grad: fodertab → huldtab
    - moderat grad: irritation ved ridning
→ nedsat præstation
  - Tandraspning 1 x årligt
-

Endoparasitter

- Spoleorm, især føl
  - Store strongylider fx hestens blodorm
  - Små strongolider (cyatostomer)
  - Bændelorm
  - Mavebremeslarver
-

Parasit-kontrol

- 90 % af ormebyrde er på marken
  - 10 % er i hestene
  - 20 – 80 reglen

  - Lav belægningsgrad
  - Foldskifte i juli måned
  - evt. stribeafgræsning og fold-omlægning
-

Parasit-behandling

- Gødningsprøve 1-2 x årligt (april - sep.)
  - Behandling ved moderat - høj ormebyrde
  - Behandling ved klinisk mistanke
  - Behandling af føl 4 x årligt fra 3 mdrs alder
-

Strategi mod resistens

- Opretholdelse af modtagelig ormepop.
    - ingen behandling af lavgradige ormebyrder
    - ingen beh. Inden foldskifte til "ren" fold
  - Overvågning af resistens: kontrolgødningsprøve 10-14 dage efter beh.
-

Den raske hest

- Praktisk gennemgang af ”den raske hest”
  - Mundhule-undersøgelse
-

Heste-sygdomme

- Kolik
  - Luftvejsinfektion
  - Kværke
  - Forfangenhed
  - Spat
  - Hovbyld
  - Forvridning/seneskade
  - Sår
-

Kolik

- Kolik = smerter i bugen
  - Årsager:
    - forstoppelse
    - fejlægning
    - tarmslyng
  - Behandling
-

Luftvejslidelser

- Øvre luftvejslidelser:
    - virusinfektioner fx parainf., herpes inf.
    - bakterielle inf. Fx kværke

  - Nedre luftvejslidelser:
    - Lungeinfektion
    - RAO (Recurrent Airway Obstruction)
-

Kværke

- Øvre luftvejsinfektion
  - Bakterie: Strep. Equi
  - Meget smitsom

  - Symptomer:
    - hævede mandibulære lymfeknuder (byld)
    - feber
    - grønt næseflåd
-

Kværke

- Smitte: næseflåd
  - Brydning af smitteveje:
    - Isolation af syge heste (indtil 4 uger efter alle er raske)
    - skift af kontamineret tøj/fodtøj
  - Ingen behandling
-

Forfangenhed

- For meget kulhydrat fejl-gæring i tarmen
  - Separation af hovben og hovkapsel
  - Symptomer:
    - halthed på forben
    - øget varme, puls nederst på ben
  - Behandling
    - akut: NSAID (smertestillende), kiler
    - kronisk: special beslag
-

Spat

- Nedbrydning af ledbrusk i glideled → sammenvoksning af glideled
  - Symptomer: halthed i bagben
  - Diagnosticering
    - bøjeprøve
    - røntgen

  - Behandling
-

Andre haltheder

- Kodeledsforvridning
  - Seneskade
  - Hovbyld
  - Muk
  - Sår
-

Hvad gør jeg ?

- Observerer hestens adfærd !
  - Tag hestens temperatur, puls, resp.
(37,5-38,5 38-42 pr. min 10-12 pr. min)
  - Vurder om problemet er meget akut / alvorligt eller mindre alvorligt
  - Ring til dyrlægen – hvis du er i tvivl !!
-